

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
9.1.2025

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2024 MAKSETTAVASTA TUOTANTOSIDONNAISESTA TULOTUESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 9 §:N MUUTTAMISESTA

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin kokonaan rahoittamasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus, 32-35 artikloissa. Suunnitelma-asetuksen 33 artiklan mukaan tuotantosidonnaista tulotukea voidaan myöntää tietyillä aloilla ja tiettyihin tuotantoihin tai tiettyihin niihin sisältyviin maatalouden muotoihin, jos ne ovat tärkeitä sosioekonomisista tai ympäristöön liittyvistä syistä.

Suunnitelma-asetuksen 101 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella jäsenvaltio voi käyttää suorien tukien, mukaan lukien tuotantosidonnainen suora tulotuki, muodossa olevia interventioita koskevia määrärahoja muihin interventioihin suorien tukien muodossa ilman, että jäsenvaltio muuttaa 119 artiklan mukaisesti YMP:n strategiasuunnitelmaansa. Suunnitelma-asetuksen 102 artiklan 2 kohdan perusteella jäsenvaltio voi vahvistaa YMP:n strategiasuunnitelmassaan (CAP-suunnitelma) kullekin suorien tukien toimenpiteelle suunnitellun yksikkötukitason lisäksi minimi- ja maksimiyksikkötukitason. Mainittujen säännösten perusteella jäsenvaltio voi muuttaa CAP-suunnitelmassa mainittuja tukijärjestelmäkohtaisia enimmäismääriä ja yksikkötukien tasoja, mikä on tietyissä tilanteissa tarpeen, jotta EU-määrärahoja ei jäisi käyttämättä. Suomi on sisällyttänyt kyseisen toimintamahdollisuuden CAP-suunnitelmaansa, minkä perusteella nyt esitettävät muutokset ovat tehtävissä.

Kansallisesti tuotantosidonnaisesta tulotuesta säädetään Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (1332/2022). Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tuotantosidonnaisesta tulotuesta lain 15 §:n 5 momentin, 16 §:n 4 momentin ja 17 §:n 2 momentin perusteella. Edellä mainittujen säännösten perusteella on annettu valtioneuvoston asetus vuodelta 2024 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta (1273/2023).

Vuodelta 2024 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksella ehdotetaan tarkennettavaksi vuodelta 2024 maksettavan sonnipalkkion yksikkökohtaisia määriä ensimmäisessä maksuerässä palkkioihin käytettävissä oleva määräraha huomioon ottaen. Palkkioiden yksikkökohtaisia määriä tarkennettaisiin vuoden 2024 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella.

Palkkiot on tarkoitus maksaa helmikuussa 2025. Vuodelta 2024 maksettavasta emo- ja lypsylehmäpalkkiosta, sonnipalkkiosta ja ulkosaariston nautapalkkiosta on tarkoitus maksaa ensimmäisessä maksuerässä noin 70 prosenttia.

Tuotantosidonnaisen tulotuen palkkiokohtaisia enimmäismääriä ja palkkioiden yksikkökohtaisia määriä voidaan muuttaa vielä palkkioiden toisen maksuerän yhteydessä, jos se on tarpeen EU-määrärahojen tarkemman ja tarkoituksenmukaisen kohdentamisen takia.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Evijärven Peruna Oy:ltä, Finnanyl Oy:ltä, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry:ltä, Kauppapuutarhaliitto ry:ltä, Pihvikarjaliitto ry:ltä, Suomen Lammasyhdistys ry:ltä, Suomen Vuohiyhdistys ry:ltä, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry:ltä, Suomen Teurastamoyrittäjät ry:ltä, Lihakeskusliitto ry:ltä ja Sucros Oy:ltä.

3. Pykäläkohtaiset perustelut

9 § 1 mom.

Asetuksen 9 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sonnipalkkion tukitasoja ensimmäisessä maksuerässä tarkennettaisiin. Valtioneuvoston asetuksella (1273/2023) säädetty tukitasot olivat arvioita, joita nyt ehdotetaan vielä tarkennettavaksi vuoden 2024 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella ennen sonnipalkkion ensimmäisen erän maksamista. Tarkennuksessa otettaisiin huomioon se eläinmäärä, josta palkkiota on vuonna 2024 haettu, mahdolliset valvonnasta aiheutuneet muutokset kyseiseen eläinmäärään ja muut valvonnan seuraamukset. Vuodelta 2024 maksettavan sonnipalkkion ensimmäinen maksuerä on tarkoitus maksaa helmikuussa 2025.

Koska hyväksyttävien tukihakemusten perusteella sonnipalkkion määrä valtioneuvoston asetuksen (1273/2023) tukitasoilla alittaisi palkkioon Manner-Suomen tukialueella AB ja Manner-Ahvenanmaalla käytettävissä olevan 14,6 miljoonan euron enimmäismäärän, palkkiota ehdotetaan korotettavaksi. Sonnipalkkiota korotettaisiin 15 eurolla eläintä kohden. Manner-Suomen tukialueella AB ja Manner-Ahvenanmaalla sonnipalkkiota ehdotetaan maksettavaksi 515 euroa eläintä kohden. Koska hyväksyttävien tukihakemusten perusteella sonnipalkkion määrä valtioneuvoston asetuksen (1273/2023) tukitasoilla alittaisi palkkioon tukialueella C käytettävissä olevan 19,4 miljoonan euron enimmäismäärän, palkkiota ehdotetaan korotettavaksi. Sonnipalkkiota korotettaisiin 30 eurolla eläintä kohden. Tukialueella C sonnipalkkiota ehdotetaan maksettavaksi 170 euroa eläintä kohden.

4. Taloudelliset vaikutukset

Tuotantosidonnainen tulotuki on kokonaan Euroopan unionin rahoittamaa tukea. Emo- ja lypsylehmäpalkkio, sonnipalkkio ja ulkosaariston nautapalkkio maksetaan vuoden 2025 valtion talousarvion momentilta 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki). Vuoden 2025 valtion talousarvion kyseisen momentin määräraha on 524,200 miljoonaa euroa. Momentin määrärahasta

käytetään vuoden 2024 emo- ja lypsylehmäpalkkiota varten enintään noin 43,9 miljoonaa euroa, vuoden 2024 sonnipalkkiota varten enintään noin 34 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 ulkosaariston nautapalkkiota varten enintään noin 2,2 miljoonaa euroa eli yhteensä noin 80,1 miljoonaa euroa. Vastaavat Euroopan unionilta saatavat tulot tuloutetaan momentille 12.30.01 (EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot).

Koska hyväksyttävien tukihakemusten perusteella sonnipalkkion määrä valtioneuvoston asetuksen (1273/2023) tukitasoilla alittaisi palkkioon käytettävissä olevan 34 miljoonan euron enimmäismäärän, palkkiota ehdotetaan korotettavaksi. Palkkiota korottamalla pyritään mahdollistamaan se, että palkkioon käytettävissä oleva osuus valtion talousarvion momentin 30.20.41 määrärahasta tulee käytetyksi enimmäismäärän mukaisesti. Jos sonnipalkkiota ei korotettaisi, palkkioon käytettävissä olevasta määrärahasta jäisi käyttämättä noin 5,7 miljoonaa euroa.

	Nykyinen palkkio euroa/eläin	Ehdotettu palkkio euroa/eläin	Muutos euroa/eläin	Muutos prosenttia	Alkuperäinen enimmäismäärä milj. euroa	Enimmäismäärä ylittyisi tai alittaisi (-) ellei muutettaisi (euroa)
Emo- ja lypsylehmäpalkkio (Manner AB-tukialue)	660	660.00	0.00	0%	41.90	
Emo- ja lypsylehmäpalkkio (Manner-Ahvenanmaa)	750	750.00	0.00	0%	2.00	
Sonnipalkkio Manner-Suomi ja Manner -Ahvenanmaa	500	515.00	15.00	3%	14.60	-1 100 000
Sonnipalkkio C-tukialue	140	170.00	30.00	21%	19.40	-4,588,000
Nautapalkkio (AB-alueen ulkosaaristo)	1250	1250.00	0.00	0%	2.20	

	1. maksuerässä 2023 euroa /eläin	1. maksuerässä 2024 esitys euroa / eläin	Muutos euroa/eläin	Muutos prosenttia
Emo- ja lypsylehmäpalkkio (Manner AB-tukialue)	640	660	20	3.1
Emo- ja lypsylehmäpalkkio (Manner-Ahvenanmaa)	750	750	0	0.0
Sonnipalkkio Manner-Suomi ja Manner -Ahvenanmaa	320	515	195	60.9
Sonnipalkkio C-tukialue	110	170	60	54.5
Nautapalkkio (AB-alueen ulkosaaristo)	1250	1250	0	0.0

5. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin viisi lausuntoa. Lausuntoaikaa oli vain neljä viikkoa, jotta palkkioiden maksu voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa.

Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf ja ProAgria Keskusten Liitto.

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:n lausunnossa todettiin, että ei pitäisi olla teknistä tai hallinnollista estettä nautaeläinpalkkioiden ennakon maksamiselle viimeistään tukihakuvuoden joulukuussa. Säädetäväksi ehdotetulla valtioneuvoston asetuksella ei määritellä palkkioiden maksuaikatauluja. Eri eläintukijärjestelmiin liittyvät työvaiheet on Ruokavirastossa

rytmitetty ympäri vuoden, jotta kaikki tuet saadaan käsiteltyä ja maksettua nykyisillä resursseilla. On tärkeää, että tuensaajille luvattuun maksuaikatauluun voidaan edelleen luottaa, se on tasapuolinen ja toteutettavissa.

Valtiovarainministeriöllä, ympäristöministeriöllä, Ruokavirastolla ja ProAgria Keskusten Liitolla ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta.

6. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian vähäisen yleisen merkityksen vuoksi.

7. Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 3.2.2025.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vuodelta 2024 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n muuttamisesta.